

Grøn vejledning i rengøring og rengøringsmidler

Denne vejledning er nogle overordnede retningslinjer, rettet mod at opnå en bæredygtig, ergonomisk korrekt og giftfri rengøring på udstillinger, samlinger og museer samt rengøring af værker og udstillingsobjekter. Vejledningen omhandler rengøringsmidlernes indhold, emballage og klimaaftryk.

Udover en nøje udvælgelse af rengøringsmidlernes indholdsstoffer, kræver bæredygtig rengøring, at rengøringspersonalet er uddannede/oplærte i udførelsen af bæredygtig rengøring i forbindelse med udstillinger og museumsgenstande. Der skal desuden være fokus på at opnå mindst mulig emballage og gerne i et materiale, som er let nedbrydeligt.

Almindelige rengøringsmidler

Brug:

- Midler mærket med Svanemærket eller EU-blomsten. Disse mærker er blandt de mindst belastende for miljøet og klimaet, uden at kvalitet og funktion er forringet.
- så få forskellige rengøringsmidler som muligt.
- koncentrerede midler, for at spare transport, emballage, vægtbelastning.

Undgå midler med:

- farvestoffer og parfume
- bakteriedræbende stoffer, som f.eks. triclosan. De bakteriedræbende stoffer skader miljøet og er desuden mistænkt for at medvirke til udvikling af resistente bakterier. Bakteriedræbende stoffer er unødvendige til almindelig hygiejne.
- stofferne LAS, APEO og NPEO. Nogle af stofferne er giftige for vandlevende organismer, andre er svært nedbrydelige eller nedbrydes til stoffer, som mistænkes for at have hormonlignende effekt.
- EDTA og NTA, da stofferne har svært ved at blive nedbrudt i renseanlægget og kan være skadelige eller giftige for vandlevende organismer. EDTA og NTA binder tungmetaller. Derved bliver der udledt tungmetaller til vandmiljøet sammen med EDTA og NTA i spildevandet.
- blegemidler med klor: Klorblegning skal undgås, da det giver risiko for dannelse og udledning af AOX (absorberbare organiske halogenforbindelser). Mange AOX'er er giftige. De fleste er fedtopløselige og opkoncentreres i fedtvæv, og nogle er kræftfremkaldende.

- fosfonat: Fosfonater er påvist at være meget giftige overfor alger, og miljøklassificeres som "meget farlig".

Sørg for:

- datablade fra leverandøren eller rengøringsfirmaet med produktinformation for de anvendte rengøringsmidler.

Specialrengøringsmidler

Brug:

- så vidt muligt produkter med Svanemærket eller EU-blomsten. Disse mærker er blandt de mindst belastende for miljøet og klimaet, uden at kvalitet og funktion er forringet.
- en udførlig brugsanvisning og doseringsvejledning.
- midler, hvor de vaskeaktive stoffer (tensider) er let biologisk nedbrydelige i vandmiljøet. Dette kan testes efter OECD-metoder, for eksempel OECD 301A-F.
- midler, som er fri for KRAN-stoffer, som er en fælles betegnelse for kræftfremkaldende, reproduktionsskadende, allergifremkaldende eller neurotoksiske stoffer. Det er stoffer, der kan give permanente skader på helbredet.

Undgå midler med:

- farvestoffer og parfume, da de kan være skadelige for miljøet og kan fremkalde allergi. For toiletrensingsmidler gælder, at farvestoffer kan være nødvendige.
- organiske opløsningsmidler så vidt det er muligt. Organiske opløsningsmidler er sundhedsskadelige og skadelige for miljøet.
- aromatiske og klorerede organiske opløsningsmidler. Aromatiske og klorerede opløsningsmidler kan være kræftfremkaldende og påvirker ofte nervesystemet mere end opløsningsmidler generelt. De er desuden ofte også mere skadelige for miljøet.
- kathon og bronopol (konserveringsmidler), som er stærkt allergifremkaldende og kan være kræftfremkaldende.
- saltsyre. (pga. faren for æstning)
- ftalater. Ftalater kan især findes i gulvplejemidler. Ftalater kan nedsætte forplantningsevnen hos mennesker og dyr.

Udførelse

Benyt:

- korrekt doseringsprocedure. Automatiske doseringssystemer er en genvej dertil.
- god oplysning om produkterne, så medarbejderne får korrekt information om brug og dosering.
- rengøringsmidler efter forskrifterne og respekter vejledningen for hvilke stoffer, der må bruges og hvilke, der skal undgås.

- rengøringservice fra en virksomhed, hvor personalet er instrueret i brug af rengøringsmidler og metoder. Det er vigtigt for miljø og arbejdsmiljø, at personalet anvender rengøringsmidlerne korrekt, og at arbejdet bliver udført på en ergonomisk korrekt og sundhedsmæssigt forsvarlig måde. Leverandøren af rengøringsydelsen skal levere beskrivelser af de rengøringsmetoder, der skal anvendes for at udføre arbejdet.
- Så vidt muligt ergonomisk korrekte rengøringsvogne og -udstyr og at vognene indeholder ark om miljørigtig rengøring.
- Mikrofiberklude benyttes, hvor det er muligt for at mindske forbruget af vand og rengøringsmiddel.

Undgå:

- Sprøjteflasker og andre aerosoldannende rengøringsmetoder. Væskeaerosoler er dråbetåger, der holder sig svævende i luften i længere tid. Rengøringsmidler, som indåndes, kan irritere luftvejene og give betændelseslignende reaktioner og skader i lungerne, og det gælder både basiske og sure rengøringsmidler.

Yderligere læsning

Læs mere om KRAN-stoffer på www.miljoevejledninger.dk under 'Fakta'.

KeySupply Rengøring Green Dreams Green-Key.dk

Få inspiration fra Green Key personaleopslag.

